

Belasting van het oppervlaktewater door landbouw en natuur, 1990-2007

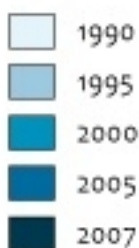
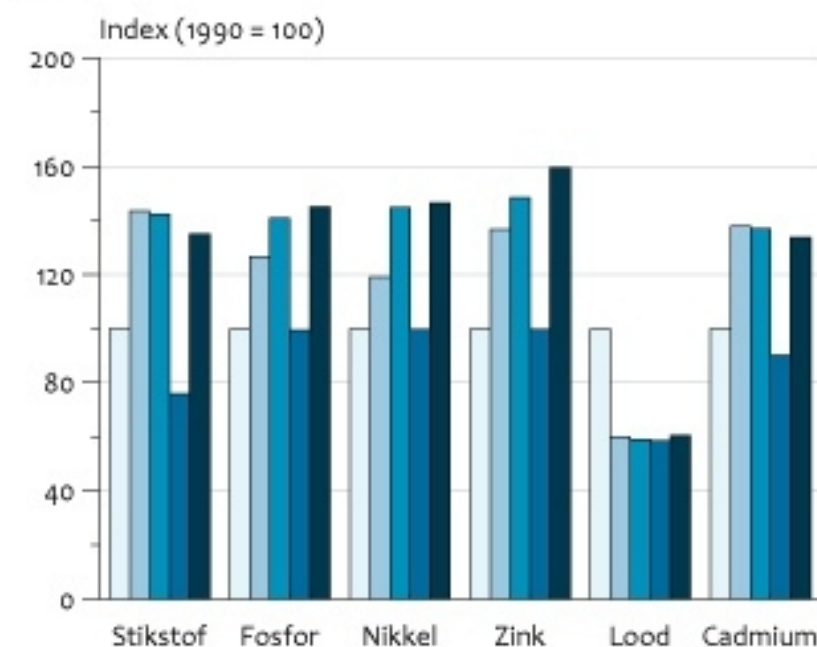
Indicator | 14 augustus 2009

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

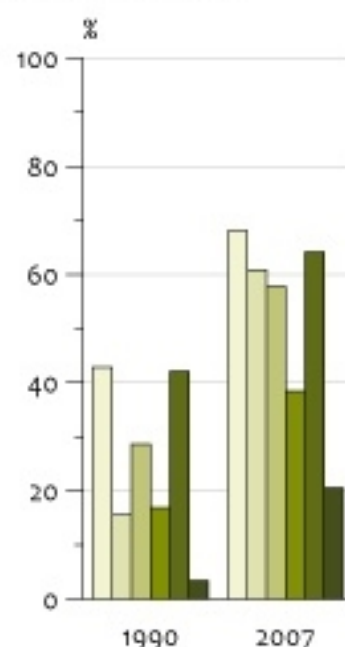
Voor de nutriënten stikstof en fosfor is de bijdrage vanuit de landbouw en de uit- en afspoeling vanuit landbouw- en natuurgronden in 2007 circa tweederde van de landelijke belasting; voor de zware metalen cadmium, zink, nikkel en lood is dit aandeel oplopend van 19 tot 68%. Voor alle genoemde stoffen is dat beduidend meer dan in de jaren daarvoor vanwege de veel hogere neerslag in 2007.

Belasting oppervlaktewater door Landbouw en natuur

Trend

Landelijke bijdrage

Bron: Emissieregistratie.

CBS/jul09/0103
www.compendiumvoordeleefomgeving.nl

• [Download figuur](#) [2]

- [Download data \(xls\)](#) [3]

Trends nutriënten

De fluctuaties in de trend van stikstof en fosfor worden bepaald door de bodembelasting maar ook door de jaarlijkse hoeveelheid neerslag, waardoor de uit- en afspoeling varieert. Omdat in de Emissieregistratie de cijfers worden gepubliceerd op basis van de werkelijke weerjaren, is deze variatie terug te vinden in de cijfers. De forse toename voor stikstof en fosfor in 2007 ten opzichte van 2006 is vooral het gevolg van de natte omstandigheden in 2007 en de droge omstandigheden in 2006.

Wanneer we de uit- en afspoeling voor 1990 en 2007 berekenen voor een meteorologisch gemiddeld jaar, dan is voor stikstof over deze periode een daling zichtbaar van 17%. Voor fosfor is er geen verschil. (Kroes & Beusen, 2009).

Trends zware metalen

Door maatregelen is de toevoer van metalen naar landbouwbodems afgenomen, onder andere door regelgeving die de gehalten zware metalen in veevoer aan een maximum bindt. Ook worden bij de kunstmestproductie schonere grondstoffen gebruikt (CBS, 2006). De daling van de toevoer is echter niet uit de gepresenteerde cijfers van de belasting van het oppervlaktewater af te lezen, omdat net zoals bij stikstof en fosfor de uit- en afspoeling van metalen uit landbouwbodems sterk wordt beïnvloed door de neerslaghoeveelheden. Als de uit- en afspoeling voor alle jaren wordt berekend voor een meteorologisch gemiddeld jaar, dan is voor alle zware metalen de uit- en afspoeling redelijk constant.

Voor lood zien we tussen 1990 en 1995 een daling die wordt veroorzaakt door een afname van de emissie door loodhagel bij de jacht.

- [indicator=nl0518]

Referenties

- Emissieregistratie (2009). Jaarcijfers 2007. PBL, Bilthoven; CBS, Den Haag; RWS-Waterdienst, Lelystad; Alterra, Wageningen; SenterNovem, Utrecht en TNO, Utrecht.
<http://www.emissieregistratie.nl> [4].
- CBS (2006). [StatLine: Zware metalen op landbouwgrond](#) [5]. CBS, Voorburg/Heerlen.
- Kroes J. en A. Beusen (2009). Actualisatie Landelijke Emissieregistratie 2009. Uit- en afspoeling nutriënten met STONE2.3 Conceptrapport 26 maart 2009. Alterra, Wageningen.

Relevante informatie

- [indicator=nl0085]
- Recente cijfers en beschrijvingen van gehanteerde berekeningswijzen (meta-informatie) kunnen in detail bekeken worden op de [website van de Emissieregistratie](#) [4].

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Belasting van het oppervlaktewater door landbouw en natuur

Omschrijving

De belasting van het oppervlaktewater door landbouw en natuur is voornamelijk toe te wijzen aan de uit- en afspoeling vanuit het compartiment bodem. Voor lood is de jacht (loodhagel) een belangrijke bron.

Verantwoordelijk instituut

Centraal Bureau voor de Statistiek, in samenwerking in de Emissieregistratie (Planbureau voor de Leefomgeving, Centraal Bureau voor de Statistiek, Rijkswaterstaat-Waterdienst, Wageningen Universiteit-Alterra, SenterNovem, TNO)

Berekeningswijze

Voor een uitgebreide beschrijving van de berekeningsmethoden wordt verwezen naar de methodebeschrijvingen op de website van de [Emissieregistratie](#) [4]

Basistabel

Alle data opvraagbaar op [Emissieregistratie](#) [4]

Geografisch verdeling

Nederland, provincie, stroomgebied, waterschap, afwateringseenheid

Andere variabelen

Belasting oppervlaktewater, bodememissies, emissies oppervlaktewater, luchtmissies, luchtmissies volgens IPCC In totaal circa 300 stoffen Circa 1600 emissieoorzaken en circa 1000 (individuele) puntbronnen

Verschijningsfrequentie

In mei definitieve cijfers t-2; in september voorlopige cijfers t-1

Achtergrondliteratuur

Methoden: op de website van [Emissieregistratie](#) [4] achter Overzicht documenten Begrippen: op de website van [Emissieregistratie](#) [4] achter Begrippenlijst

Opmerking

Omdat de uit- en afspoeling van stikstof, fosfor en zware metalen niet kan worden uitgesplitst naar landbouw en natuur afzonderlijk, is dit in deze figuur gezamenlijk weergegeven.
Voor nadere uitleg over de begrippen emissies en belasting: zie: [indicator=nl0149]

Betrouwbaarheidscodering

Complex, zie de diverse factsheets op de website van de Emissieregistratie achter 'Overzicht documenten'.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2009). [Belasting van het oppervlaktewater door landbouw en natuur, 1990-2007](#) [6] (indicator 0103, versie 10 , 14 augustus 2009). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL:<https://www.clo.nl/indicatoren/nl010310>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0103> [2]

https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0103_001x_clo_10_nl.jpg [3]

<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0103-001x-clo-10-nl.xls> [4]

<http://www.emissieregistratie.nl/> [5] <http://statline.cbs.nl/StatWeb/Table.asp?STB=T&LA=nl&DM=SLNL&PA=37878&D1=a&D2=a&HDR=G2&LYR=G1:0> [6]

<https://www.clo.nl/indicatoren/nl010310>